

Informasjonsskriv nr.5

Samtaler med barn

(1.9.2017)

I dette informasjonsskrivet omhandles skillet mellom å snakke med barn som ledd i en undersøkelse, og å høre barn jf. bvl. § 6-3.

Bakgrunn og erfaringer

*De sakkyndige skal gi oppdragsgiver og parter et faglig perspektiv og dermed **bidra** til at saken blir tilstrekkelig opplyst i forbindelse med de vurderinger og beslutninger som skal fattes vedrørende barnet. Barnesakkyndig kommisjon skal **vurdere** rapporter fra sakkyndige i barnevernsaker før de legges til grunn for vedtak om tiltak etter barnevernlovens kapittel 4.*

Det følger av Veiledende retningslinjer for sakkyndig arbeid i barnevernsaker for barneverntjenesten, fylkesnemnda og domstolen at den sakkyndige bør ha direkte kontakt og samtaler med barnet så langt det er mulig (s 27-28). Den sakkyndige skal informere barnet tydelig om formålet med samtalen.

Kommisjonen vurderer jevnlig rapporter der barn ikke er observert eller snakket med, men der den sakkyndige av ulike årsaker utelukkende støtter seg til andres referater og observasjoner. Ofte er det heller ikke gitt noen begrunnelse for dette valget, eller en begrunnelse som savner faglig grunnlag. I andre saker har den sakkyndige snakket med barnet det gjelder, men det er ikke opplyst om hva slags informasjon barnet har fått om formålet med samtalen.

Anbefalinger

Samtaler med barnet kan i hovedsak ha to formål:

1. [Ivareta barnets rett til å uttale seg i saken \(høre barnet jf. bvl. § 6-3 i bvl\)](#)

Hvis formålet er å ivareta barnets rett til å uttale seg i saken – det vil si det saken gjelder - bør det framgå av mandatet at dette er en del av den sakkyndiges oppdrag uavhengig av om det også oppnevnes en talsperson for barnet. Den sakkyndige må da informere barnet om at det har en rett, men ingen plikt, til å uttale seg og at dette er en rett som følger av loven. Barnet bør også orienteres om hvem som vil få kjennskap til dets uttalelser og hvordan dette vil bli formidlet i den sakkyndiges rapport. Den sakkyndige bør også sørge for at barnet ikke føler seg ansvarlig for avgjørelser som tas i saken, og forklare at dets ønsker vil bli tillagt vekt, men at avgjørelsene kan bli annerledes enn slik barnet selv ønsker. Den sakkyndige bør forsikre seg om at barnet har forstått informasjonen, samt gi en kort oppsummering av den informasjonen som er blitt gitt til barnet sammen med referatet fra samtalen(e).

2. Samtalen med barnet som del av vurderingsgrunnlaget dersom barnets utvikling, fungering og/eller behov skal utredes

Direkte kontakt og samtale med barnet vil i de fleste saker utgjøre en vesentlig del av den sakkyndiges grunnlag for å vurdere barnets utvikling, fungering og omsorgsbehov. Den sakkyndige bør også i denne sammenhengen orientere og forklare barnet formålet med samtalen(e), og om nødvendig klargjøre for barnet samtaleens relevans til de spørsmål som saken omfatter, avhengig av alder og utvikling.

Dersom den sakkyndige velger ikke å samtale direkte med barnet – gitt at barnets alder og utvikling tilsier dette - bør dette begrunnes i den sakkyndige rapporten.

Øvrige hensyn

Den sakkyndige skal tilrettelegge for samtale med barnet på måter som ivaretar barnet best mulig. Samtalen bør fortrinnsvis foregå på et for barnet trygt sted, samtidig som dette også **kan** medføre andre belastninger. Det kan f.eks. oppleves belastende for barnet å bli oppsøkt av den sakkyndige på skolen, selv om det er et trygt sted. Ofte vil det være hensiktsmessig å undersøke med barnets foreldre eller andre som kjenner det aktuelle barnet godt om det er spesielle hensyn som bør tas ved tilretteleggelsen og gjennomføringen av samtalen.

Det forutsettes at den sakkyndige har kompetanse i samtalemetodikk med barn, slik at ledende spørsmål unngås så langt det er mulig og hensiktsmessig. Det kan ha vesentlig informativ verdi dersom det også fremkommer hva barnet har sagt på eget initiativ, uten å være spurt av den sakkyndige. Barnets nonverbale reaksjoner og kroppsspråk i samtalen bør kort beskrives i redegjørelsen for samtalen.

Det vises for øvrig til retningslinjenes pkt. 4.5.1 (s 23), 5.1 (s 25-26) og 5.4.1 (s 27-28), herunder også om relevante temaer i samtale med barnet.